

самостійної роботи студентів і відповідне зниження аудиторного навантаження викладачів має супроводжуватися адекватним збільшенням кількості академічних годин, що відводяться на контроль знань студентів (контроль самостійної роботи студентів), поточні групові й індивідуальні консультації, індивідуальну роботу зі студентами, розробку науково - методичних і навчальних матеріалів».

Однак проконтролювати якість засвоєння студентами цього матеріалу викладач не має реальної можливості, оскільки спеціальні години для виконання такої роботи в його навантаженні відсутні. У викладача залишається тільки одне - винести контроль цих тем на ПМК або іспит. Таким чином, вони можуть бути реалізовані тільки у формі позааудиторних консультацій, під час яких викладач повинен ще й приймати різноманітні заборгованості студентів, надавати їм індивідуальну допомогу, консультивати тих, хто бажає взяти участь у олімпіадах, різних конкурсах та інших заходах. За таких умов неможливо проконтролювати самостійну діяльність усіх студентів, а розраховувати на їхній «навчальний героїзм» не доводиться.

ЛІТЕРАТУРА

1. Чернівецький Л. І. Методика викладання іноземної мови / Л. І. Чернівецький // Іноземні мови. – 2014. – №8-9. – С. 29 – 40.
2. Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми : зб. наук. праць ; [у 2-х ч.] ; [Текст] / [ред. кол.: І. А. Зязюн (голова) та ін.]. – К. – Вінниця : ДОВ «Вінниця», 2000. – Ч. I – 486 с., Ч. II – 531 с.
3. Національна доктрина розвитку освіти. Затверджена Указом Президента України від 17 квітня 2002 року N 347/2002 [Електронний ресурс] // Офіційний вісник України. – 2002. – № 16. – С. 11. Режим доступу : <http://www.president.gov.ua/documents/151.html>.
4. Євтух М. Б. Забезпечення якості вищої освіти – важлива умова інноваційного розвитку держави і суспільства / М. Б. Євтух, І. С. Волощук // Педагогіка і психологія. – 2008. – № 1. – С. 70 – 74.
6. Сидорова О. В. Оновлення змісту й форм методичної роботи в інноваційному просторі освітнього округу // Управління школою. – 2008. – № 29. – С. 24 – 31.

УДК 811.1:371.1.

Дубровська І. Б.

Київський національний лінгвістичний університет
ВИКОРИСТАННЯ ІЗОГРАФІЧНОЇ НАОЧНОСТІ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ
ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ (НА ПРИКЛАДІ
ВИКЛАДАННЯ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ)

У статті розглянуто важливий прийом викладання іноземної мови, а саме: застосування ізографічної наочності в навчальному процесі з метою формування комунікативної компетенції студентів, які вивчають іноземні мови.

Ключові слова: *ізографічна наочність, мотивація, німецька мова, інтерпретація, комунікативні компетенції.*

This article addresses the issue of using isographic visualization (paintings) as teaching material in German as a foreign language. With their diverse topics, paintings can become a very useful trigger for various conversations, as well as discussions on many subjects in german language course.

Key words: *isographic visualization, motivation, german language as a foreign one, interpretation, speech activity.*

В статье рассмотрен важный прием преподавания немецкого языка как иностранного, а именно: использование изографической наглядности для

формування комунікативної компетенції студентів, изучающих иностранные языки.

Ключевые слова: *изографическая наглядность, мотивация, немецкий язык, интерпретация, коммуникативная компетенция.*

Успішне оволодіння іноземною мовою важко уявити без використання візуалізованих наочних засобів, які можна розподілити на образотворчі (фотографії, малюнки, монтажі, колажі з фото або малюнків, художні картини, карикатури тощо), візуальні (піктограми, символи) та аналітичні (схеми, графіки, діаграми, таблиці тощо). Об'єктом дослідження статті є один із цих наочних засобів – ізографічна (ІН) або художня наочність. Попри цілу низку сучасних досліджень [1-5] ІН використовується на заняттях з іноземної мови досить рідко.

Актуальність цієї проблематики полягає також у недостатній інтерпретації іконічного коду та розуміння специфіки художніх зображень, а також неповного використання всього потенціалу ІН на заняттях з іноземної мови, які, в порівнянні з іншими засобами наочності (напр., графіки), хоча і характеризуються меншою інформативністю, однак їхній емоційний вплив набагато сильніший. Багатозначність у інтерпретації ІН сприяє розвитку уяви, асоціативних зв'язків між різними тематичними колами, активізує пам'ять. ІН легше читається, ніж тексти, оскільки, на відміну від тексту, не потребує лінійного, вербально-послідовного, логічно-аналітичного декодування графічних знаків.

Необхідність використання ІН у викладанні іноземної мови пояснюється різноманітними функціями ІН, серед яких можна виділити когнітивну (сприяє засвоєнню інформації), організуючу (допомагає структурувати інформацію), активуючу (сприяє кращому засвоєнню матеріала), компенсуючу (допомагає слабшим студентам).

Симбіоз іконічних та символічних знаків, а також ліній і форм для вираження динаміки; застосування певних фарб, композиції – все це робить об'єкт ІН цікавим для здійснення когнітивних операцій, сприяє розвитку візуальної компетенції та поглибленню країнознавчої інформації. Наприклад, аналізуючи портрет чи натюрморт, студенти дізнаються про моду і зачіски, характер людини/людей, різні реалії та артефакти життя. Пейзажі та композиції на античні, біблійні й історичні теми дають уявлення про стародавні міста та історичні події. Нарешті, живопис викликає бажання відвідувати музеї та виставки, сприяє розвитку естетичного смаку, розширенню світогляду особистості.

Розуміння і подальша інтерпретація ІН під час заняття з іноземної мови реалізується на здійсненні таких важливих підходів: 1. Поверхнєве, спонтанне сприйняття зображення; 2. «Індикаторне» сприйняття, під час якого відбувається глибша інтерпретація ІН, більш детальний опис зображення, пояснюється значення символів. Під час цього етапу мова студентів структурується, здійснюється її комунікативна функція. Ballstaedt S. виокремлює три етапи в інтерпретації ІН: преатентивний (активація попередніх знань), агентивний (повідомлення лексичного, граматичного та прагматично-текстуального матеріалу) та елаборативний (застосування лексико-граматичного матеріалу в мовленнєвій діяльності та подальшого контролю). На останньому етапі відбувається інтеграція в загальну структуру знань [3, с.64].

Перед початком заняття доцільно вибрати картину, яка б якомога доцільніше відповідала тематиці заняття. Відповідно до теми це може бути пейзаж, натюрморт, портрет або абстрактний живопис. Назву картині студенти можуть запропонувати

самі. Для студентів медичних вишів можна вибрати картину, присвячену темі «лікар», «зубний біль». Серед великої кількості шедеврів живопису можна запропонувати картину художника Фелікса Шлезингера (Felix Schlesinger 1833-1910 "Besuch beim Arzt»). Інші автори, напр., Т. Руландсон, Ф. Гойя, Ж. Фуке, Я.М. Моленаар, Караваджо, Л. Хюйгенс, Ян фон Лис, Г. ван Хонтхорст, Адріан Ян ван Остаде, Р. Дигтон, Г. Доу, Ян Вікторс, Лі Дубін, В. Мешков також охоче малювали лікарів, пацієнтів, сцени видалення зубів та лікування тощо.

Роботу над обраним сюжетом можна розподілити на такі етапи.

1. 1. Опис і порівняння. Студенти описують кімнату, зображену на картині, порівнюючи із сучасним інтер'єром і сучасним кабінетом лікаря. (Wie finden Sie das Zimmer auf dem Bild? Wie ist die Möbel? Würden Sie gern da wohnen? Warum? Warum nicht? Was würden Sie vermissen? Welche? Welche Gegenstände im Zimmer sprechen für den Beruf des Besitzers? Wie sehen die modernen Arztzimmer aus? Wie und womit sind sie ausgestattet? Was sind die hygienischen Anforderungen für Arztträume?).

1.2. Опис людей, зображених на картині. Порівняння (стать, вік, зовнішній вигляд, одяг). (Wen sehen Sie auf dem Gemälde? Wie alt sind sie? Wie sehen sie aus? Wie sind sie angezogen? Was denken oder fühlen sie).

2. Гіпотетичні висловлювання щодо того, що відбувається (Wo spielt die Handlung? Was fehlt den Kindern? Haben sie Schmerzen? Angst? Wie benehmen sie sich? Wie ist die Atmosphäre? Wie sind die Farben?).

3. Реконструкція діалогу (Was sagt die Frau dem Arzt? Welche Fragen stellt der Arzt an die Frau und Kinder?) Цей етап завершується діалогом.

4. Підсумковий етап. Wie gefällt Ihnen das Bild? Was finden Sie interessant? Wie finden Sie das Gesicht des Arztes? Würden Sie sich gern mit ihm unterhalten?

Викладач допомагає студентам проаналізувати форму, кольори, композицію.

Отже, застосування ІН у вищезазначеному прикладі допомогло здійсненню таких завдань: 1.1) актуалізації вже вивчених на попередніх заняттях лексичних одиниць (ЛО), що належать до різних лексико-семантичних полів, як, напр., «житло/меблі», «людина та її зовнішність/одяг», «знайомство», «у лікаря» тощо; 1.2) граматичних навичок, напр., уживання локальних прийменників при описі кімнати, відмінювання прикметників (опис людини), ступені порівняння, кон'юнктив II. 2) Під час аналізу ІН студенти вивчають нові ЛО та опановують новий граматичний матеріал. Але найбільш важливим є розвиток мовленнєвих компетенцій студентів під час 3 етапу: можливість висловити власну думку та обмінятися з іншими студентами своїми враженнями. Важливим аспектом є ознайомлення з традиціями, культурою та історією країни/країн, що є важливим у формуванні особистих і професійних якостей майбутніх фахівців.

Перспективами подальшого дослідження ІН може бути вивчення використання під час занять іноземної мови інших видів наочності, як, напр., графіків та діаграм, які також є ефективним засобом розвитку комунікативної компетенції, однак застосування яких під час занять може викликати певні труднощі в студентів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Дроздовська І. В. Наочність / І. В. Дроздовська // Англійська мова в початковій школі. – Харків. – 2008. – №9. – С. 35 – 38.
2. Безкоровайна Ю. Унаочнення як засіб формування іншомовної лексичної компетенції учнів / Ю. Безкоровайна // Студентський науковий альманах факультету іноземних мов. – 2009. – Вип. 1(6) – С. 230 – 234.

3. Ballstaedt St.P. Förderung von Lernprozessen und Lernstrategien / Sabine Schlag. Grundlagen der Weiterbildung. Praxis, Forschung, Trends. – Berlin : Universität Tübingen. – 2011. – 175 s.
4. Biechele B. Bilder als Kommunikate und Lernmedien im Fremdsprachunterricht / Barbara Biechele // DaF. – 1996. – № 23(6). – S.746 – 757.
5. Weidenmann B. Psychische Prozesse beim Verstehen von Bildern/ Bernd Weidenmann. – Huber:, 1988. – 224 s.

УДК 811.111

Ерёмкина Г. Г.

Одесский национальный медицинский университет
К ВОПРОСУ АННОТИРОВАНИЯ ИНОЯЗЫЧНОЙ МЕДИЦИНСКОЙ
ЛЕКСИКИ

На современном этапе залогом успеха профессиональной деятельности врача является работа с иностранной литературой, цель – извлечение информации из зарубежных периодических и монографических изданий. Аннотирование дает возможность медикам знакомиться с самыми передовыми результатами исследований в интересующей их области.

Аннотирование представляет собой обобщение содержания текста. Различают описательные аннотации, аннотации-справки, аннотации-резюме и др. В медицинских текстах наиболее распространенными типами являются резюме и аннотация-описание.

Поскольку аннотирование не предполагает полного понимания текста, а представляет собой свертывание содержания до перечня вопросов и результатов работы, в основе первого этапа такой работы лежит просмотровое чтение, целью которого является получение общего представления о содержании текста и прогнозирование его общего смысла. На этом этапе не следует переводить текст с использованием лексикографических источников, а лишь наметить в тексте опоры, знакомые из латинских и греческих корней, интернациональных терминов и слов другого лексического фонда. Просмотровое чтение следует проводить по следующему алгоритму: дешифровка заголовка, просмотр первых двух абзацев, перевод каждого раздела, знакомство с последним абзацем. Затем следует обратить внимание на фрагменты, выделенные жирным шрифтом (если таковые имеются), на даты, рисунки и выводы.

На следующем этапе проводится ознакомительное чтение, целью которого является выявление ключевых слов, словосочетаний и предложений. На этом этапе выясняется общая структура текста, направление хода исследования, полученные результаты и формулируется основная проблема.

Третий этап предполагает фиксацию текста аннотации сначала в устной форме, затем в письменном виде. Обобщение информации в виде связанного текста проводится с использованием клишированных словосочетаний, фраз и оборотов, характерных для научного текста. Текст аннотации должен включать проблему, предмет и тему исследования, цель и новизну, способы и методы выполнения поставленной задачи, конкретные результаты, выводы и рекомендации.

На следующем – четвертом этапе, проводится редактирование полученного текста, исключение избыточных слов, синонимов, неудачных синтаксических и морфологических конструкций. Стиль аннотации должен быть четким, ясным и лаконичным.